

FISKEKOMMUNERNA

STRÖMSTAD TANUM SOTENÄS LYSEKIL UDDEVALLA ORUST TJÖRN GÖTEBORG
ÖCKERÖ VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Yttrande

2017-11-19

Havs- och Vattenmyndigheten

Avdelningen för fiskeförvaltning

Dnr:3087-17

havochvatten@havochvatten.se

Yttrande gällande anpassningar inför 2018 vad gäller regelverk kring fördelning av fiskemöjligheter inom demersalt fiske

Fiskekommunerna organiserar nio kommuner i Bohuslän, vilka tillsammans med Västra Götalandsregionen samverkar med berörda intressenter för att skapa en bärkraftig utveckling av fiske, fisketurism och vattenbruksrelaterade verksamheter utmed hela Bohuskusten.

Kommunerna yttrar sig här som ett gemensamt nätverk kring fiskerelaterade frågor och utifrån den kompetens som byggts upp sedan mitten av 1990-talet, då nätverket startade sitt samarbete.

Bakgrund

I januari 2017 infördes ett nytt system för att fördela demersala fiskemöjligheter. Utgångspunkten är att underlätta införandet av *landningsskyldigheten*. Landningsskyldigheten införs succesivt inom det demersala fisket från 2016 och fram till 2019.

Systemet innebär att kvoterade arter fördelas ut i årsvisa individuellt fördelade fiskemöjligheter, och syftar till att ge fiskaren möjlighet att bättre planera sitt fiske under året samt att undvika kollektiva redskapsstopp. Vid systemets utformning har särskild hänsyn tagits till det småskaliga kustnära fisket. Remissen avser sju förslag till anpassningar av systemet inför år 2018.

Fiskekommunernas synpunkter

Fiskekommunerna förstår behovet av föreslagna anpassningar av fördelningssystemet då de bland annat syftar till att motverka möjligheten att kringgå olika begränsningar. Regler skall vara tydliga och enkla att efterleva, så att de bidrar till målen och syftet med reglerna. Anpassningarna ska enligt remissen bland annat syfta till att stödja aktiva yrkesfiskare, motverka oönskade ägarkoncentrationer samt stärka det lokala/regionala fisket.

1

Fiskekommunerna

c/o Fyrbodals kommunalförbund, 451 18 Uddevalla,

www.fiskekommunerna.nu

2.1 Införande av regional tilldelning av torsk till trålfartyg i Östersjön

För Fiskekommunerna är lokala/regionala fiskeflottor och levande hamnar viktiga. I remissen föreslår HaV ett införande av en särskild regional tilldelning av torsk för de fiskelicensinnehavare som endast har *särskilt tillstånd för torskfångande redskap med trål i Östersjön, i syfte att motverka bristande regional balans samt förbättra lönsamheten för det regionala fisket*. Storleken på den regionala tilldelningen kommer vara en del av ett årligt särskilt beslut där hänsyn tas bland annat till kvotens storlek.

Fiskekommunerna ser positivt på HaVs förslag om regionala tilldelningar i Östersjön. Tveksamt om 30% är väl balanserat, så att man inte riskerar att flytta problem med olönsamma företag till andra områden. Systemet bör vara utformat så att insatsen riktas till rätt licensinnehavare samtidigt som systemet möjliggör att den svenska kvoten kan fiskas upp.

2.2 Bestämmelser om en minsta nivå för tilldelning av en kvot

Tillstyrker förslaget.

2.3 Införande av separata särskilda tillstånd för torskfångande redskap i västra och östra Östersjön

Tillstyrker förslaget.

2.4 Infiskningskrav per särskilt tillstånd ska gälla kvoterade fördelade arter

Tillstyrker förslaget.

2.5 Tydliggörande av infiskningskrav i norsk ekonomisk zon i Nordsjön

Fiskare som har tillstånd att fiska i både Skagerrak och i Norsk zon måste enligt infiskningskravet redovisa infiskning om minst 1000kg för både Norsk zon och för Skagerrak. Denna regel gäller redan idag och förslaget innebär ingen förändring.

Fiskekommunerna vill lyfta frågan om detta krav är helt försvarbart eller om det finns motiv för att slå samman infiskningskraven i Skagerrak och i Norsk zon för de fiskare som har infiskningskrav i båda områdena.

2.6 Införande av ett nytt regelverk gällande begränsning av skrovbyten och byte av tillståndshavare

Ett bärkraftigt yrkesfiske förutsätter fiskemöjligheter som kan generera lönsamhet och utvecklingsmöjligheter för företagen. Att bedriva näringsverksamhet kräver stabilitet och långsiktighet och att företagen ges möjlighet att planera och anpassa sig till nya förutsättningar och regler.

Fiskeföretag har de senaste åren investerat i flera fartyg (genom köp av andra yrkesfiskares fartyg) med Hav- och Vattenmyndighetens (HaV) godkännande. När föreslagen remiss vinner laga kraft är det bara veckor kvar tills helt nya förutsättningar råder och om remissen går igenom med nuvarande formuleringar finns risk för orimliga företagsekonomiska konsekvenser.

Mot denna bakgrund föreslår Fiskekommunerna att ikraftträdandet av föreslagna förändringar enligt punkt 2.6 i remissen, framflyttas så att företagen får en rimlig övergångsperiod att anpassa sina företag till nya regler. Information om ikraftträdande av nya regleringar redovisas via lämpliga kanaler i god tid. Under tiden får HaV, fisket organisationer och andra aktörer möjligheter att utvärdera effekterna av systemet för hela året 2017.

2.7 Justering av kriterier för nyetablering för fiske som kräver särskilt tillstånd och demersala fiskemöjligheter samt införande av ansökningsperiod

Medelåldern inom yrkesfiskets är generellt hög, varför nyrekrytering måste ses som en prioriterad fråga. Att starta ett yrkesfiskeföretag idag beskrivs av många yrkesfiskare på västkusten som både dyrt och näst intill omöjligt. Kustfisket ses dock som en möjlig väg in i yrkesfisket. För Fiskekommunerna är lokala/regionala fiskeflottor och levande hamnar viktiga. Det bidrar till sysselsättning och levande kustsamhällen samtidigt som det skapar mervärden som stärker kustsamhällets identitet och attraktionskraft för både boende och besökande. Fiskekommunerna anser därför att förslag till regleringar som syftar till att underlätta för nyetablering är väsentliga.

Övriga kommentarer

Lärande och uppföljning

Hur våra demersala fiskemöjligheter fördelas har stor betydelse för det Bohuslänska yrkesfiskets framtid och utveckling. Dagens fördelningssystem innebär nya förutsättningar och möjligheter för yrkesfiskaren att bedriva sitt fiske, men det krävs tid för att anpassa och planera sitt fiske utifrån dessa nya regler, med målet att klara landningsskyldigheten. Detta är även en viktig faktor med tanke på att våra nationella kvoter ska kunna nyttjas fullt ut.

Yrkesfiskarna måste ges tid för lärande och det kan handla om att:

- få tid att *lära* sig överlåta fiskemöjligheter till annan fiskare utifrån hur det egna fisket ser ut över året, när bör en överlåtelse ske osv.
- få *förtroende* för systemet. (Idag finns oro för att en överlåtelse av en fiskemöjlighet kan innebära att fiskemöjligheten inte får behållas).
- *anpassa* sitt fiske (öka graden av selektiva fiskemetoder) så att landningsskyldigheten kan efterlevas.

Lärandet handlar även om att HaV ska följa upp effekterna av fördelningssystemet och vid behov genomföra nödvändiga justeringar för att minska negativa effekter eller hanteringar på grund av systemet. Målet med systemet är att klara landningsskyldigheten och styra mot ett hållbart fiske med ökade selektiva fiskemetoder.

I HaV:s utvärdering/analys av systemet bör berörda parter involveras tidigt i processen. Detta kan exempelvis ske genom att lyfta in parternas frågeställningar i utvärderingen. Syftet är dels att få ett bredare beslutsunderlag för framtiden men även ett försök att bidra till ökad samsyn mellan parterna i olika frågeställningar.

Till sist en frågeställning i syfte att verka för ett bärkraftigt yrkesfiske

HaV bör även utreda och verka för rutiner som ökar möjligheten att fördela ut "extra nationella kvottilldelningar" (som exempelvis räkan 2017) så tidigt som möjligt på året. Mindre och mer väderkänsliga båtarna kan få svårt att hinna fiska upp den nya tilldelningen om den kommer sent på året. (Denna aspekt bör även tas hänsyn till i samband med utvärdering av kvotutnyttjande.)

I första hand bör HaV påverka EU att vara snabbare i sina beslut att fördela sista delen av landskvoterna.

I andra hand att HaV överväger att fördela en del av det förväntade kvottillskottet i förskott tidigare på året i väntan på den slutliga "extra kvottilldelningen". Det senare bör givetvis göras i samsyn med fiskets parter. En möjlig överfiskning (troligen liten risk) ett år innebär motsvarande minskning det påföljande året.

En tidigare tilldelning kan även gynna efterlevandet av landningsskyldigheten.

För Fiskekommunerna

Clas-Åke Sörkvist
Ordförande